

MİLLİYETÇİLİK ve YENİ YÖNELİŞLER

Nevzat KÖSOĞLU

TÜRK OCAKLARI
ANKARA ŞUBESİ

Milliyetçilik ve Yeni Yönelişler

Türk Ocakları
Ankara Şubesi
Yayınları Nu : 39

ISBN: 978-975-7739-32-6

Mayıs 2008 - Ankara

Basıldığı Yer : Boyut Tan.Matbaacılık - ANKARA
(0312) 394 48 59

Türk Ocakları Genel Merkezi tarafından 29 Mart 2008 tarihinde Ankara Ticaret Odası Salonunda düzenlenen Türk Ocaklarının 96. kuruluş yıldönümü münasebetiyle yapılan **“Milliyetçilik ve Yeni Yönelişler”** konulu panelde Nevzat Kösoğlu’nun konuşmasının genişletilmiş şeklidir.

İÇİNDEKİLER

Milliyetçilik ve Yeni Yönelişler.....	1
Yöntem ve Yaklaşım Sorunları.....	2
Milliyetçilik.....	7
Günümüzdeki Yönelişler.....	16

MİLLİYETÇİLİK VE YENİ YÖNELİŞLER

Bugün, milliyetçilik üzerinde hala tartışmaların devam ettirilebilmesinde, özel maksatlı kurcalamaları yahut zihin bulandırmaları bir yana bırakırsak, toplumsal bilimlerde millî bir geleneğin, düşünce özgünlüğünün kurulamamış olmasını sebep olarak önemseyebiliriz. Çağdaş anlamda Ziya Gökalp'la başlayan toplumbilim çalışmaları, Cumhuriyet döneminde aynı izden devam ettirilememiştir. Yani, Gökalp yeni çalışmaların yapıcı bir unsuru olarak kullanılamamıştır. Batıda çok hızlı ve zengin olarak gelişen literatür, bizim bilim muhitlerimizi çok etkilemiş ve Gökalp'a dönük değerlendirmeler ve eleştiriler üzerinden özgün düşünceler geliştirmek yerine, Batıda gelişen çalışmaların gölgesinde çalışma yoluna girilmiştir. Ve bu zenginlik karşısında Gökalp'ı önemsiz görmek ve unutmak yolu seçilmiştir. Batı literatürünü her alanda yakından izlemek şüphesiz ki, çok önemlidir ancak, sosyal bilimlerde kendi toplumumuza özgü gözlemler ve değerlendirmeler, hatta yöntemler

geliştirmedikçe, kalıcı yargılara ulaşmak zor olacaktır. Çünkü aşağıda doku-nacağımız gibi, sadece biz değil, her toplum, her kültür özgündür; sorunlarının çözümleri de kendi yapısında saklıdır.

Bizim geleneksel kültürümüzde, İmamların tartışmasız takipçisi ve yorumcusu olmak alışkanlığının ne ölçüde etkili olduğu da düşünmeye değerdir. Kâtip Çelebi, Cevdet Paşa ve daha birçok Osmanlı aydını İbni Haldun'u çok iyi tanıdıkları halde, onun çağdaş bir yorumunu yapmak, ona yeni bir şeyler katarak kendi düşüncelerini kurmak yolunu denememişlerdir. Ziya Gökalp de, sanki aynı üslupta kabul edilmiş yahut kenarda tutulmuş gibidir.

Şimdi milliyetçilik konusuna yeniden bakarken ve güncel yönelişleri değerlendirirken, sağlıklı sonuçlara ulaşabilmek için, önce, toplumbilimin kuruluşundan itibaren beliren yöntem ve yaklaşım sorunlarına temas etmemiz ve bir ölçüde sorgulamamız gerekmektedir.

Yöntem ve Yaklaşım Sorunları

Genel olarak, nasıl bakarsanız öyle görürsünüz; nereden bakarsanız oradan görürsünüz. Hem insanın, hem de eşyanın doğası gereğidir bu. On dokuzuncu yüz yılda toplumbilim kurulurken, kurucuların hedefi ve iddiası, müspet ilimler gibi bir bilim dalına ulaşmaktı. Bu yeni bilim dalını psikoloji ile temellendirmek isteyenler de, bu açıdan eleştiriliyor, psikolojinin değişmez kurallara sığmayan tezahürleri üzerine müspet bir bilimin kurula-mayacağını söylüyorlardı. İlk toplumbilimciler olarak anılan O. Comte'un da,

Durkheim'in de iddiası, toplum hareketlerinin yahut değişmelerinin değişmez ve genel kanunlarına ulaşmaktır. Fröyt'ün açtığı yoldan yürüyen Jung'un toplumsal şuuraltı ve arketip kuramları da, onlara, toplumsal ile bireysel olan arasındaki ilişkiyi açıklama imkânı veriyordu.

Esasen toplumbilim, toplumun yaşadığı sorunlara çözümler geliştirmek üzere kurulmaya çalışılıyordu. Toplumu tanıyalım, onda hakim olan yasaları bilelim ki, sorunlarına çözümler getirebilelim, gelecek projeksi-yonlarıyla onu yönlendirmeye çalışalım. Daha sonra yanı kendi toplumunu tanımak ve sorunlarına çözümler üretmek amacına, yabancı toplumları daha rahat ve verimli sömürebilmek için onları tanımak, gayesi eklendi; top-lumbilim çalışmaları genişledi, çeşitlendi ve emper-yalizmin öncülüğünü yapmak, yolunu açmak gibi bir işlev de yüklendi. İşaret ettiğimiz gibi toplumsal değişmenin yasaları bulunabilirse, toplumu etkilemek ve yönlendirmek imkânı da elde edilmiş olacaktı.

Yukarıda dolaylı olarak ifade edilmiş olan bir noktayı açıklıkla kaydetmek gerekir: Gerek, O. Comte, gerekse Durkheim, bütün toplumlar için geçerli evrensel yasalar peşinde olmakla beraber, Fransız toplumunun o yüz yılda geçirmekte olduğu ahlaki buhran ve çözülmeye çareler bulmak üzere çalışmalarına

başlamışlardı. Baş-langıç noktaları ve ilk malzemeleri de Fransız toplumu idi. Sonuçta, ulaştıkları yasaların evrenselliğini ileri sürmeleri, onların Fransa için ve Fransa'ya göre çözümler için çalışmış oldukları gerçeğini değiştirmez. Bu husus çağdaş Fransız yazarları tarafından açıklıkla ifade edilmektedir.

Toplum bilimin, daha ilk dönemlerinden itibaren, biraz da bu ilmi olmak iddiasından ötürü pozitivist ve toplumcu bir tutuma girdiğini görmekteyiz. Bu yöneliş giderek tarihi materyalizme ulaşmıştır. Biz bu yönelişlerin tahliline girecek değiliz; ancak, bu bakış tarzlarının insanı bütünüyle topluma feda ettiklerini yahut işlevsiz bir görüntü haline getirdiklerini söylemeliyiz. Durkeim'in yöntemini izleyen Ziya Gökalp, her türlü insan başarılarının, hatta dehanın, toplumun insandaki yansıması olduğunu söyler. Materyalizmin ilavesiyle bu yöneliş, üretim ilişkilerinin toplumsal yapıyı ve oradan insan davranışlarını belirlediği noktasına gelip dayanmıştır. İnsan toplum, toplum üretim ilişkileri tarafından tayin edilince, insanın bu oluşumlardaki etkisinden söz etmeye gerek kalmamaktadır. Azeri şairin ifadesiyle,

Men çağımın esiriyem

Men çağımın eseriye...

Diyen bir anlayışta eserden müessire yol bulmak imkânı da, gereği de kalmamaktadır. (*)

(Gökalp, eğitim konusunda, toplum insanı kendi kültürü ile şekillendirirken, insanın da

toplumu kurduğunu söyleyerek, yani iki yönlü etkiyi, kabullenerek bu zaafı aşmaya çalışır)

Bize göre, insanı, toplumsal, maddi değişmelerin bir yansıması olarak gören böyle bir bakış açısının gerçeğe ulaşma şansı olmadığı gibi, insanı merkeze alan bir anlayışla da, kanuniyetlere ulaşmak imkânı yoktur. İşte, genel toplumbilimin aşamadığı sorun budur.

1960'lı yıllarda başlayıp yoğunlaşan ve hala daha yansımalarına tanık olduğumuz, Türk toplumunu ve tarihini açıklamaya dönük Marksist gayretler, Asya Tipi Üretim Tarzı tartışmaları hatırlanmaya değerdir. Eski Türk toplumunu ve Osmanlı yapısını Marksist çerçevelerle açıklayabilmek için denenmedik yol bırakılmamış, Marksizm'den sapma kavgaları yapılmış ancak, tarihi süreç bu kalıplara uydurulamamıştır. Ünlü romancı Kemal Tahir, bu gayretlerin boşunallığına işaret etmiş, farklılığımız konusunda uyarılar, açıklamalar yapmıştır. Yine aynı tartışmalar ortamında, Prof. Baykal Sezen, Türk tarih sürecinin özgün olduğunu, bu çerçevelere uymayacağını söylemiş ve esasta mücadelenin sınıflar arasında değil, Doğu ile Batı arasında sürmekte olduğunu ileri sürmüştür.

Bu sorunun, ele alınan tüm toplumsal meselelere yansıması doğaldır. Bu, şu demektir, her toplumun sorunları, ayrıca incelenmek, değerlendirilmek zorundadır. Esasen, kültür yahut toplum hayatı, o toplumun manevi yapısıyla, maddi şartları ve çevrenin karşılaşmasından doğan insan başarıları ve üsluplarıdır. Bu yüzden her kültür, yapı olarak da, üslup olarak da özgün doğar. Aynı geçim yollarında yaşayan toplumların – çiftçi, işçi gibi- yahut aynı inanç sistemini –dini- paylaşan toplumlarda, davranış ve üslup benzerlikleri olacaktır; ama, ayniyet olamaz. Hiçbir toplumun, maddi şartları, tarihi birikimleri ve manevi dünyası bir başkasıyla aynı olamayacağı gibi,

yaşama üslup ve yapılarında da ayniyet olamaz. Benzerlikler ve ortak yönelişler olabilir. Tek tek insan unsurunu da düşündüğünüzde, sosyalleşme başarıları ne ölçüde mükemmel olursa olsun ayniyete ulaşamaz.

Bu açıdan baktığımız zaman da, yine toplum bilimcilerin her toplumun sorunlarına ayrıca bakmak ve değerlendirmek zorunda olduklarını görürüz. Gerçekçi yaklaşım, o toplumun tarihi gelişim ve yapısını ayrıca inceledikten sonra kavramsal çerçeveler oluşturmaya çalışmaktır. Başka toplumlar için üretilmiş kavramlara, bir başka toplumun yapı ve süreçlerini uydurma gayreti, boşuna bir zahmettir. Ama, sanırım bizde fazlaca görülen bir çabadır. Batının zengin literatürü karşısında, kaçmaktan kovalamaya zaman bulamayan araştırma-cılarımız, onları kavrama çabasından ileri bir düşünce özgünlüğüne ulaşamamaktadır. Bu kavrama gayretinin de başarısı epeyce tartışılabilir düzeydedir. Bu durumda, tercüme kavramların ve yöntemlerin bizim sorunlarımıza uygulanışındaki başarıyı yahut yarattığı karmaşayı görmek zor olmayacaktır. Batılı bilim geleneğinin ürettiği kavram ve çerçeveleri –ne kadar sağlıklı olursa olsun- tercüme ederek bilim yapmış olmak aşamasının çoktan aşılması gerekir.

On dokuzuncu yüz yılda Batı kaynaklı bilim ve kurumlarla ilk karşılaşma dönemlerinde, bu kavramların İslamileştirilmesi gibi bir yol izlenmişti; Meşrutiyetin şura olarak açıklanması gibi. Bu, aslında sağlıklı bir yönelişi ve yabancı kavram ve kurumların kendi kültürümüzdeki

bağlamlarına oturtulması ve geleneksel kültürümüze sahip insanların bunları doğru anlamalarını sağlamak içindi. Bu tutumun bir adım sonrası düşünce bağımsızlığı ve yaratıcılığına çıkar. Ama devam ettirilemedi ve işin kolayına kaçıldı; tercüme ile yetinmek. Bu yöneliş de, Avrupa'nın bütünüyle alınması gerektiği açıklamalarıyla temellendirilmeye çalışıldı. O kurum ve kavramların, tam anlam ve bağlamında kavranabilmesi için, onu yaratan kültürün, temelinden itibaren bütün iman ve değer sistemleriyle kavranması gerektiği ileri sürüldü. Kültüre bütüncü bir yaklaşım sergileyen bu bakış, belki yanlış değildi; ama milli kültürün ve gayretlerin önünü kesiyordu ve çağdaşlaşmayı imkânsız kılıyordu. Çünkü bütün toplumun bu düzeyde Batıyı kavraması mümkün değildi; hâlbuki bu kavrayış çağdaşlaşmanın olmazsa olmazı olarak gösteriliyordu. Kavramların İslamileştirilmesi yahut millileştirilmesi hem geçişi mümkün kılacak, hem de milli düşüncenin yolunu açacaktı. Ancak bunun başarılabilmesi için de, yüksek bir toplumsal gerilime, enerjiye ihtiyaç vardı ve olmayan, farkına varılamayan da o idi.

Kesin kanunları olan bir bilim dalı iddiası ile başlayan toplum bilimin, günümüzde daha sağlam yöntemlere dayalı ve fakat daha alçak gönüllü bir disiplin haline geldiğini söylemeliyiz. Şimdi, genel olarak mevzii sosyoloji diye isimlendirilen çalışmalarda, anketler, görüşmeler ve gözlemlerle, daha dar ve belirli toplumsal grupların davranış modelleri incelenmekte ve yönelişleri hakkında değerlendirmeler yapılmaktadır. Şüphesiz, çok da yararlı olan köy sosyolojisi, şehir sosyolojisi, işçi sosyolojisi, aile sosyolojisi, kurumlar sosyolojisi gibi çalışmalarda, genel geçerli ve evrensel yasalara ulaşmak yerine, incelenen somut alandaki yönelişler tespit edilmek ve değerlendirilmekle yetinilmektedir.

Milliyetçilik

Şimdi, konumuz olan milliyetçilik duygusuna gelince, bu toplumsal yöneliş ve ortaya çıkışın, kültürel yapıları ve tarihi süreçleri farklı olan toplumlarda aynı görüntüyü vermeyeceğini kabul etmekte zorlanmayız. Her millet gibi Türk milletinin milliyetçiliği de, kendi insanına dayalı, kendi şartları ve tarihi süreci içinde incelenmeli, temayül ve tezahürleri de yine aynı ölçüler içinde tespit ve tahlil edilmelidir. Sosyolojist, pozitivist hatta Marksist açılardan olaya yaklaşıyorsa bile, her toplum için ayrıca düşünmek zorunluluğu vardır.

Ancak biz, temelde, milliyet duygusunun, insanın doğasında var olan bir gizilgücün, toplumsal yapı ve tarihi süreçlere göre ölçülenerek ortaya çıktığını düşünüyoruz. Temeldeki aynı duygunun, değişik çağlardaki farklı tezahürlerinin toplumsal yapılar, kültürel süreçler ve son tahlilde eğitimle ilgili olduğunu söylüyoruz. Yani burada, toplumsal olanın bireyde yansıması değil, bireyde gizilgüç olarak mevcut olanın, toplumsallaşma yahut genel olarak hayat eğitimiyle ortaya çıkması söz konusudur.

Bu, ortaya çıkanı yeniden kavramlaştırmak yerine, İbni Haldun'un asabiye terimini rahatlıkla kullanabiliriz. Çünkü büyük mütefekkir, tam da bu anlamı kavramlaştırmıştır. Daha önceki bir yazımızda anlatmaya çalıştığımız gibi, asabiye teriminin tam karşılığı gerilimdir. Bir insan hangi toplumda yaşıyor, kimlik ve kişiliğini hangi kültür ortamında kazanıyorsa, o toplumun asabiyetini taşır; yani gerilimi o toplum için olur. Diğer

bir söyleyişle, kişi hangi toplumda sosyalleşirse, o toplumun kültürel kimliğini ve asabiyetini taşır. İbni Haldun'un sözünü ettiği ve esas aldığı ' kabile asabiyeti' de, o günlerdeki toplum biriminin kabile olması ve kişinin kabilesi içinde sosyalleşmesinin gerçekleşmesi sebebiyle, esasta bir eğitim sürecinin sonucudur. Mütefekkirimizin tali asabiyetler olarak saydığı, sonradan kazanılmış gerilimler de bir eğitim sürecinin sonucudur ve kabile asabiyetinden mahiyet olarak farklı değildir.

Asabiye yahut gerilimin ortaya çıkışında iki noktaya dikkat edilmelidir. 1. Gerilimin somut ortaya çıkışları. 2. Gerilimin bir şuur kazanması.

Toplum bir kabile yahut kabileler halinde yaşıyorsa, ortaya çıkacak asabiyet de doğal olarak kabile gerilimi yani milliyetçiliğidir. Kişi kabilesinden yanadır, onun değerlerini paylaşır, onun için fedakârlıklar yapmaya hazırdır v.b. Eğer bu duruşunun şuuruna varır yani kabile kimliğini idrak ederse, bu hal, onun doğal milliyetçiliğine ilave bir güç ve revnak katar. Pozitivist-materyalist anlayışlar, şuur da çevrenin bir yansıması olarak gördüklerinden, işin o tarafı ile ilgilenmezler. Ve mesela, toplumsal yapı değişmelerini izlemek ve açıklamakla – sınıflar, sanayi, kent soylular v.s.- milletin oluşumunu da, milliyetçiliğin yani toplumsal gerilimin ortaya çıkışını da açıklamış olurlar. Bu aksak tarifi, Avrupalı toplumlar için ne ölçüde gerçekçi ve geçerli olduğunu tartışmadan, bize dönelim.

İslam öncesindeki toplumsal yapı ve kültürümüzün farklılıklarını bir kenara koysak bile, -ki bu birikim İslam'ı kavrayış biçimlerini etkilemiştir- on ikinci yüz yıldan itibaren Türk kavimleri, hayat şartlarında hiçbir değişme olmadığı halde, bir iman hamlesi yapmış ve

yeni bir kültür dünyasının, evren ve insan anlayışının içine girmişlerdir. İslamiyet onlara yeni bakış açıları ve değerler sunmuştur. Ve onların birey olarak toplumsallaşmalarını büyük ölçüde etkilediği gibi, siyasi duruş, anlayış ve toplum yapılarını da etkilemiştir. Tekrar işaret edelim ki, hayat şartlarında dikkate değer bir değişme olmadığı halde büyük bir zihniyet değişmesi yaşanmış ve ümmet şuuru oluşmuştur. Bu şuur, siyasi ve hukukî yapıları şekillendirmiş, çerçeveler çizmiştir.

Bu zamandan sonraki bütün İslâm devletlerinde, egemenlik ve siyasi haklar Müslümanların elinde olmuş, gayrimüslimler zimmî olarak ve fakat siyasi haklardan mahrum yaşamışlardır. Bu hukuki ve siyasi yapılar, aynı zamanda, kendisini şekillendiren ümmet (millet) şuurunu da güçlendirmiştir. Bu toplumsal ortamın bir ümmet (millet) asabiyeti yarattığı muhakkaktır. Ancak bu yeni gerilimin soy yahut kabile asabiyetini ortadan kaldırdığını söylemek mümkün değildir. İbni Haldun, bu iki asabiyetin karşılıklı durumlarını yeterince tartışmış ve İslâm asabiyetinin varlığına rağmen, İslâm fütuhâtını taşıyan asıl gücün Arap kabile asabiyeti olduğunu ileri sürmüştür.

İslam tarihi, kabile asabiyetinin sergilendiği ve İslam asabiyeti ile çatıştığı olaylarla doludur. İslam düşünürleri bu gelişmeleri hoş karşılamasalar ve uzun yorumlara girseler de, tarih bu gerilimler üzerinden gelişmesini sürdürmüştür. Özellikle Emeviler zamanında güdülen keskin Arap asabiyeti ve hukuk alanına kadar yayılan Arap-Mevali ayırımı, Arap olmayan kavimlerdeki kavmî asabiyetlerin artmasına, Şuubiye hareketinin doğmasına

yol açmıştır. Abbasi hareketi bu karşı çıkışların sonucudur ve Emevilere karşı yürütülen amansız yok etme siyaseti, gerginliklerin ne ölçülere gelmiş olduğunu açıkça göstermektedir. Abbasiler döneminde, İslam kardeşliği vurgusunun daha arttığı ve İslam asabiyetinin yükseldiğini söyleyebiliriz.

Sonuçta, bu gelişmeler içinde Türk bölgelerinde de, İslam milleti asabiyet, kabile yahut boy asabiyeti ile birlikte yaşamıştır. Ancak, siyasi ve hukuki alanda egemen olan İslam milleti asabiyetidir ve Müslüman kavimler arasında bu açıdan hiçbir ayırım yapılmaz. Şuur olarak da, esas itibarıyla İslam milleti gerilimi yaygın olmakla birlikte, kabile gerilimleri de doğal bir hal olarak devam etmektedir.

Osmanlıya geldiğimizde de, durum budur ve 1856 Islahat Fermanına kadar da böyle devam etmiştir. Bu fermanla, Müslim-gayrimüslim siyasi hukuk eşitliği getirilmek suretiyle, kuruluş ilkesi değiştirilmiş ve Devlet-i Âliye, eşit vatandaşlar-Osmanlılık ilkesi üzerine oturtulmaya çalışılmıştır. İttihad-ı anasırı sağlayacağı umulan bu yeni yöneliş, tam tersine Osmanlı içindeki değişik unsurların giderek artan bir hızla ayrışmasına yol açmıştır. Balkanlardaki gayrimüslim unsurların tamamının bağımsız devletler kurması ile sonuçlanan bu gelişmeler, Osmanlı camiasında İslamcı duyarlıkların artmasına yol açmış, Sultan Hamit de politikasını bu gelişmeler üzerine kurmuştur. Ancak, Balkan Savaşı faciası sonrasında, Devlet-i Aliye'nin ayakta kalabileceği ve koruyuculuk gücünün devam edebileceği konusundaki inanç gittikçe zayıflamaya ve Müslüman unsurlar arasındaki milli asabiyet akımları da giderek yayılmaya başladı. İşte Türk milliyetçiliği akımı da, bu dönemde, yalnız kalan bir

kavmin kendi milli varlığını kavraması ve savunma ihtiyacı olarak doğmuş, Türk Ocakları kurulmuştur.

Bu tarihi sürece işaret ettikten sonra, şu noktaları vurgulamalıyız:

Türk milletinin ve kültürünün oluşumunu kendi çerçevesinde incelemek gerektiği gibi, Türk milliyet-çiliğinin gelişimini de yine kendi süreci içinde ele almak gerekir.

Batı toplumlarında geliştirilmiş kavramları tercüme ederek ve yine Batı kaynakları bakış açılarından bizim tarih ve toplumumuza uygulamak, sağlıklı bir değerlendirmeye imkân vermez. Bu tür değerlendirmeler gerçekliği çarpıtan temelsiz yargılara ve gerçekliği kavramlara uydurmak gibi zorlamalara varmaktadır. Hiç değilse, günümüzde olsun tercümecilik kolaylığından, taklit ve tekrar basitliğinden kurtulmayı temenni ederiz.

Bu bakış açısı ve kavram yabancılığının getirdiği bilimsel yanlışlar yanında, kendi tarih ve kültürümüze karşı verilmiş haksız yargılar da vardır. Bunlardan birisi, ötekine düşmanlık diye isimlendirilen tutum, diğeri milleti inşa etme projesi, bir başkası da ırkçılık iddialarıdır.

Türk milliyetçiliğinin doğmaya başladığı yirminci yüz yılbaşlarından itibaren,

—Şüphesiz ki ilk kültürel yönelişler eskidir- Türk milletinin toplumsal yapısında yeni bir şey ortaya çıkmadığı gibi, yeni bir inşaat filan da yapılmamıştır. Olan şey, esasen var olagelen kavmi-milli asabiyetin, okumuş bazı kesimlerin gayretleri ve fiili gelişmelerin de zorlamasıyla, ümmet asabiyetinin önüne geçmesidir. Buna biz milli kimliğin şuur kazanması, farkına varıp yeniden kavranması diyoruz. Ziya Gökalp de mefkûre demişti ve tarihi bir gerçeklik olarak var olmayan bir mefkûrenin ruhlarda doğamayacağını söylemişti. Burada dikkat

edilmesi gereken şey, var olan bir tarihi ve toplumsal gerçekliğin şuur kazanması, öne çıkmasıdır. Yeniden ve bir projeye göre inşa edilen bir şey yoktur. Bu tür bir ifade belki, bu şuurı güçlendirmek ve milli kimliği pekiştirmek için girişilen yahut düşünülen eğitim çalışmaları için kullanılabilir; ne kadar anlamlı olacağı da ayrıca düşünülmelidir. Türk dili, dini, mutfağı, türküsü, halısı, kilimi, ev düzeni kaç bin yıldan beri var ve üslubunu kazanmakta idiyse yine odur. Şimdi, insanların şuurlu yöneliş ve eğitimleri de, buna göre düzenlenmek istenmektedir. Ziya Gökalp'ın halkçılık dediği de, halkın bu binlerce yıllık yaratışlarına başvurarak, onlardan başlayarak ve ilham alarak yeni yaratışlara yönelmek ilkesidir. Terbiye-kültür birliği olarak tarif edilen millet, işte bu binlerce yıllık oluşumun ortaya çıkardığı toplumsal yapıdır.

İrkçılık konusuna da dokunmalıyız. Kavramları birbirine karıştırarak yahut dilediği gibi kullanarak propaganda yapmak mümkündür; düşmanlık yaratmak kolaydır ve bunlar her zaman yapılmaktadır. Ama bu üslupta ciddi bir tartışma olmaz. İrkçılık dediğiniz zaman, bu kavramın toplumbilim literatüründe belirli bir anlamı ve işlenmiş bir içeriği vardır; öyle anlaşılmalıdır. Tarihi ve kültürü yaratan temel unsurun ırklar olduğu, her türlü başarı yahut tarihi görüntünün, ırkî hasletlerin yansımalarından ibaret bulunduğu temel tezine dayanır. Türk düşüncesinde, milliyetçi kalem sahipleri arasında, bu söylemi savunan ciddi bir isim yoktur. Daha başlangıçta, Z. Gökalp, biyolojik ırkçılık anlayışının atlarda uygulamasının faydalı sonuçlar doğurabileceğini, ancak bizim at değil insan olduğumuzu söyler.

Milliyetçilik tartışmalarının ilk dönemlerinde millet kelimesi bugünkü

kullanımıyla ümmet karşılığı olarak anlaşıldığı için, bir süre ırk kelimesi bugünkü millet yerine kullanılmıştır. Asrın başlarındaki bir kısım yazarlar yanında, Türk Ocağı ve Yedek Subay marşlarında bunu görürüz. Hatta İstiklal Marşımızdaki ırk kelimesini de, Akif'in bu anlamda kullandığını düşünebiliriz. Zamanla millet kelimesi günümüzdeki anlamını kazandıkça, ırk kelimesi de kullanımdan kalkmış, daha doğrusu günümüzdeki anlamına geri çekilmiştir.

İrk kelimesinin, bir de, muhtemelen ses vurgusundan ötürü tercih edilerek, soy anlamında kullanılması vardır. Bunu en çok kullanan da, adı ırkçıya çıkmış olan rahmetli Nihal Atsız'dır. Burada da bilerek yahut bilmeyerek düşülen bir yanlış vardır. Atsız, yukarıda belirttiğimiz anlamda ırkçı değildir; O, soy vurgusu yapar. Bu da, Atsız'ın bir icadı değildir; soy şuuru, ortak dile sahip olanların ortak bir soydan geldikleri inancını ifade eden ve toplum biliminde yer alan bir kavramdır. Dikkat edilsin ki, bu bir inanç meselesidir, kan bağı iddiası yahut konusu değildir. Türkçe konuşanların Türk soyundan geldiklerine inanılır ve Türk olarak kabul edilir. Atsız'ı biraz dikkatli okuyup, ırkımızı yücelten kelimelerine takılı kalmayanlar, toplumbilim terimi olarak ırkçılığı çağrıştıracak bir yorumunu bulamazlar. Ancak, soy yerine ırk kelimesiyle heyecan vurgusu yaptığı görülür. Atsız, Türk ülküsünü, Türk milletin büyüme ve kudretli olma arzusu olarak ifade eder ve milletin yaratıcı gücünün bu inanç olduğunu söyler. “İnancın en büyük âmil olduğunu anlatmaya gerek yok. İmanla, ümitsiz hastalar bile iyi olur.” Diyor, 1955'te. Milletin gücünü, damarlarındaki asil kanda değil,

yüreğindeki imanda bulan bir ırkçı! Böyle ırkçı olur mu? Bir başka yazısında Türk milletinin yükselişini ahlaki temizliğine bağlar ve yazısını şöyle bitirir: “ Ahlak, millet yapısının temelidir. O olmadan hiçbir şey olmaz.” İşte size Atsız’dan bir Türkçülük tarifi: “Türkçülük, amansız bir vazife ahlakıdır.”

Görülüyor ki, Atsız Beyin ırkçılığı yahut soyculuğu, Alman yahut İngiliz ırkçılığından çok farklıdır. Bu konuda rahmetli Galip Erdem, çalışmasının sonunda şu değerlendirmeyi yapar: “Batı ırkçılığı belli bir zümrenin diğerlerine üstünlüğünü etnoloji ve özellikle antropoloji ilimlerinin imkânlarından yararlanarak kabul ettirmeye çalışan bir temele dayanır. Yoksa insan topluluklarındaki üstünlük duygusu tarihin çok eski zamanlarından itibaren vardı. Ancak, insanlar arasındaki eşitsizliğin ilimle ispat edilmek istenmesi Avrupa’da başlamıştır.” Galip Ağabeyin burada, sözünü ettiği ve tarihin eski zamanlarından beri var olduğuna işaret ettiği üstünlük duygusu, ırkî değil kültürel üstünlük duygusudur ve kendine güven ve atılım gücü verir. “Türk milleti tarihin hiçbir döneminde, antropolojik anlamda bir ırkçılığa sapmamıştır. Ancak soy şuru ve Türk soyunun üstünlüğü düşüncesi, son birkaç yüz yılın dışında her zaman vardır. Sadece bazı çağlarda bu düşünce, devlet siyasetinin temeli olarak ‘ Türk cihan hakimiyeti mefkûresi ‘olarak ortaya çıkmış, diğer çağlarda da yalnız milletin ruhunda yaşamakla yetinmiştir. Türk milliyetçileri diğer milletleri ezmek ve yalnız Türk ırkının yaşamasına izin vermek tarzında anlaşılacak bir ırkçılığı hiçbir vakit benimsememişlerdir.” (Galip Erdem, Suçlamalar, cilt:II, Ankara-1975, s.259-265)

Ötekine düşmanlık halinin ise, Türk milliyetçiliğinin doğuşunu inceleyenlerin görmediklerini söylemeliyiz. Osmanlının son

dönemlerinde, doğal olarak korunma psikolojisi yaşanmış ve devlet/toplum içindeki ayrışma Müslüman-gayrimüslim şeklinde ekseninde oluşmuştur. Islahat Fermanından sonra, korkulan ayaklanmalar olmadıysa da, en ciddi infial ve hareketlenmeler Arap bölgelerinde yaşandı. Türk milliyetçiliğinin açık safhası 1912'den sonradır. Arnavutlar 1912'de bağımsızlıklarını ilan etmişlerdi. Bu vakitten sonra, hukuken değilse de, fikir ve duygu itibariyle Müslümanlar arasındaki ayrış-malar da açığa çıkmaya başlamıştır. Yani, bu ayrışmanın taraflarının birbirlerine düşman olabilmeleri için zaten zamanları yoktu. Daha da ötesi, 1918'lere kadar, cephelerin her yanında ve özellikle güney cephelerimizde Türk, Kürt, Arap birlikte dövüşüyorlardı; birbirlerine düşmanlık edecek halleri yoktu.

Halk kesimine kadar inmiş düşmanlık sadece Ermeniler hakkında görülür; o da Doğu illerimizle sınırlıdır. Osmanlı literatüründe Ermeni hareketlerinin adı Ermeni patirtisidir.

Hâlbuki batıda, Alman milliyetçiliğinin Fransız düşmanlığı üzerinden geliştiğini söylerler ve delil olarak da, Alman milli romantik edebiyatındaki Fransız düşmanlığını konu alan şiirleri gösterirler. Bu şiirler, ayrı bir kategori oluşturacak kadar çoktur. Şimdi, bu sözlerimiz bir heyecan ifadesi sayılmazsa, vicdan sahiplerinin bir de Türk edebiyatına bakmaları gerekmez mi? E. Bülent Serdaroğlu'nun, Balkan Savaşı acıları içinde yazdığı Kin şiirinin, "Türk'üm ve düşmanım sana, kalsam da bir kişi!"

şairinin yanına kaçını daha koyabilirler? Yoksa biz şair yazmayan bir millet miyiz?

Görülüyor ki, sorunumuz yine tercüme kafasıyladır. Batılı toplumlar için verilmiş hükümlerin aynen bize aktarılmasından doğmaktadır. Burada şu hükmü de ifade etmekten geçemeyeceğim, düşünce bağımsızlığına sahip olmadıkça yahut yaratıcı düşünce düzeyine ulaşmadıkça, eskilerin tabiri ile, imali fikir edemedikçe bu hatalar daima yapılacaktır.

Bizim milliyetçiliğimiz, biraz sert söyleyecek olursak, yaşanan hıyanetler ve acılar sonunda yalnız kalan bir milletin, kendini bu konuma göre yeniden idrak etmesi ve isimlendirmesi hareketi olarak doğmuştur. Kendi varlığını bir başkasına düşmanlıkla algılamamıştır; bir imparatorluk sahibi olduğunu unutmamıştır.

Günümüzdeki Yönelişler

Şimdi, aynı zamanda geleceği düşünerek günümüze bakarsak neler görürüz? Biz milliyetçiliğin temelde insanın yaratılışında gizilgüç olarak var olan bir yönelişin, eğitim ve sosyalleşme sonucu belli biçimlerde ortaya çıktığını söylüyoruz. İnsan, hangi toplumsal birim içinde sosyalleşiyorsa, o birime mensubiyet duygusu taşır ve o toplumun milliyetçisi olur. Bu mensubiyet duygusunun çeşitli toplumsal alanlarda görülen tezahürlerinin isim-lerini değiştirebilirsiniz, aile bağları, akrabalık tutkusu, hemşericilik dayanışması v.b. Ama, esasta hepsi aynı yönelişin ortaya çıkışlarıdır ve sosyalleşmenin eseridir.

Bir sosyalleşme çevresi olarak toplumsal yapıların en büyük ve milli devletler sebebiyle en etkili birimi millet olduğu için, sözü geçen duygu en geniş anlamında milliyetçilik olarak tezahür etmekte ve isimlen-dirilmektedir. Bir kısım erken yargılar yahut bilim kılığına sokulmak istenen arzular, artık millet döneminin geçmekte olduğunu, milli devletlerin de evrensel yapılara dönüş-mekte bulunduğunu, bu sebeple artık milliyetçiliğin de zamanının geçtiğini ileri sürseler de, bu iddialar dünyanın yaşanan gerçeğine uymayan propagandalar olmaktan öte değer taşımamaktadır. Zamanımız, yine milliyet asrıdır ve millet ve milli devletler var olduğu sürece de böyle olmaya devam edecektir. Türkiye Bilimler Akademisi'nin, 2003-2023 Arası Sosyal Bilimler Öngörü Çalışması'nda, küreselleşme gelişmelerinin toplumda bazı çözülme ve yeniden yapılanmaları etkileyeceğine işaret edilmekle birlikte, millî devletin zayıflama tehdidi karşısında, vatan, bayrak, tarih gibi toplumsal değerler üzerinden milliyetçiliğin tüm toplum kesimlerine yayıldığı ifade edilmektedir. Ayrıca, ticaret alanında mal ve hizmetlerin dolaşımı giderek serbestleştiği halde, özellikle 11 Eylül 2001 saldırısından sonra bütün devletlerin, siyasi sınırları koruma duyarlıklarının arttığı ve insan geçişlerinin, insan onurunu zedeleyecek ölçüde sert

denetimlere alındığına işaret edilmektedir. (Türkiye Bilimler Akademisi 2003-2023 Arası Sosyal Bilimler Öngörü Çalışması, Ankara-2007, s. 33)

Ne var ki, gerek küresel çaptaki gelişmeler, gerek ülke içindeki değişimler dikkate alınarak, milliyetçiliğin tezahürlerinde bazı farklılıklar olabileceği düşünülebilir. Milliyetçiliğin bir milli gerilim olarak, eğitim sürecinden geçip, ortaya çıktığını söylemiştik. Günümüzde, en geniş anlamında eğitim çevresi yani kişinin kişilik ve kimliğini kazandığı toplumsal çevre hızla ve büyük değişmelere uğradığına göre, bunun millî gerilimin ortaya çıkış biçimlerini de etkilemesi doğaldır. Sözelimi, bilişim ağlarındaki şaşırtıcı gelişmeler ve hız ve sanal ortamlar, elbette ki çocuklarımızın sosyalleşme ortamını etkileyecektir. Bunun da, insan kişiliği üzerine yansımaları ve bu sebeple millî algılar ve tavırlar üzerinde etkili olacağı düşünülmelidir.

Milliyetçilik konusundaki yeni arayışları irdelerken, baştan beri ısrarla vurguladığımız farklılıklara ve tercümeçi tavırlara dikkat etmek zorundayız. Çünkü küreselleşme dalgalanmalarına rağmen, bu gün de Batılı toplumlar ile bizim toplumumuzun güncel sorunları farklıdır. Ancak, biz önce küreselleşme karşısındaki arayışlara bakalım.

Küreselleşme gelişmelerinin şimdilik millet kavramını yok edebileceğini söylemek

mümkün değildir. Öyleyse, toplumsal gerilimler, esasta yine millet çapında yani milliyetçilik olarak ortaya çıkacaktır. Ancak, ilişki-lerdeki yoğunluk,-kişisel ilişkiler de dahil- muhtemelen duygusal çıkışları yumuşatacaktır. Bunun ne ölçüde ve hangi hayat/kültür alanları üzerinde görülebileceği konu-suna girmiyoruz. Şu kadarını söyleyelim ki, enerjiden ticarete kadar milletlerin birbirleriyle bağımlı hale gelmeleri ve ulaşım ve iletişimdeki hız ve imkânların artması bu yumuşamayı sağlayacaktır. Ancak bu konuda da mübalağa edilmemelidir. Mesela Avrupa Birliği örneğinin, hukuki bir yapı olmanın ötesinde, kültürel bir bütünlük duygusu, manevi bir birlik havası yarattığını söylemek, hiç değilse bugün için mümkün gözükmemektedir. Avrupa Birliğine dahil ülkelerin bu tür ciddi bir arayış içinde olduklarını da söylemek kolay değildir. Görünen, herkesin kendi millî kültürünü geliştirmek ve yaymak peşinde olduğudur. Fransızlar, yabancı dillerin etkisiyle oluşan dil kirlenmesine karşı Fransızca'yı koru-mak üzere yasa çıkardıklarında, kimsenin onları yadır-gadığı görülmedi. Almanya. Almanca eğitim verecek bir üniversite için para yağdırırken, kendi ülkesinde Türk çocukları için özel okullar açılmasını yerel yönetimler yoluyla ve kırk takla atarak engellemektedir. Hiç kimse de, yahu globalleşen şu dünyada niye zahmet

ediyorsun? Demiyor. Sözü uzatmadan söyleyelim ki, küreselleşmenin daha küçük çaplı etnisiteleri de uyandırması, geçici bir durum olarak görülse de, millî çerçevelerin, milletlerin devam edeceği, kesin gibidir.

Milliyetçilik açısından baktığımızda, millet oluşu-munun önemli unsurlarından biri olan devletin öne çıkmakta olduğunu görüyoruz. Kültür birliğini sağlayan ve pekiştiren unsurlardan çok önemli biri de, hanedanlar ve devletlerdir; aynı hâkimiyet altında uzun süre birlikte yaşamış olmaktır. Bizim tarihimizde zengin örneklerini yaşadığımız bu durumlarda siyasi kimlikler çoğu kez bu mensubiyetle ifade edilmiştir: Ak Koyunlu, Safevi Türkmeni gibi. Bugün de, vatandaşlık konum ve kavramının giderek ağırlık kazanmakta olduğu görül-mektedir. Avrupa Birliği, devletler üstü bir yapı olarak önümüzdeki tek örnektir ve siyasi egemenlikleri etkilemedeki gücü üzerine yargıya varmak için çok erkendir. Hukuki düzenlemelerde bu etki görülmekle birlikte, henüz toplumsal dokuya nüfuz etmekten uzaktır. Avrupa Birliği ülkelerinde, milliyetçilik akımlarının farklı boyutlarda ve renklerde gelişmekte olduğu, yapılan seçimlerde de görülmektedir.

Araştırmacılar, küresel gelişmelerin devlet içinde yerel yönetimlere daha çok yetkiler verilmesi yönünde etkiler yaptığını söylemektedirler. Ancak bu tür bir gelişmeyi

millî devletin zayıflaması şeklinde anlamlandırmak doğru değildir. Tam tersine, bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler, devleti, tek bir vatandaşlık numarası ile vatandaşlarının, neredeyse her halini denetleyebilecek bir merkezi güce ulaştırmıştır. Yeni imkânlar ve yeni sorunlar, şüphesiz ki bazı anlayış ve yapı değişmelerine yol açabilecektir; ama meselenin özü kalıcıdır.

Avrupa ülkeleri günümüzde karşılaştıkları bazı yeni sorunlar sebebiyle, yeni bir milliyetçilik dalgasına ve buna dayalı incelemelere girmişlerdir. Bu sorunlar yabancılar meselesi ve her an nereden, nasıl patlak vereceği pek de kestirilemeyen terör olaylarıdır. Bugün Avrupa'nın pek çok ülkesinde, eski sömürgecilik döneminden kalma yahut ilave olarak sonraki zamanlarda gelen önemli sayıdaki yabancılar sorunu yaşanmaktadır.

Yabancılar sorunu, esasta farklı ülkelerden ve kültürlerden gelen insanların, içinde yaşadıkları toplumla uyum sorunudur. Ancak, Avrupalı devletler bu konudaki tutumlarını hiçbir zaman dürüstçe belirtmemiş ve açık bir politika yürütmemişlerdir. İlk başlarda, bütün bu unsurların, içinde yaşadıkları kültür içinde asimile olacakları zannedilmiş, ama ifade edilmeden bu rahatlık içinde olunmuştur. Bu kitlelerin kolayca asimile olma-yacakları anlaşıldığında, uyum ve

birlikte yaşama kültürünü geliştirme adı altında, kapalı yahut yarı açık asimilasyon politikaları uygulanmaya başlanmıştır. Bunda da istenilen sonuçlara ulaşamadığı gibi, kendi ailesi, doğal ortamı içinde kişiliğini sağlamca kuramayan insanların yabancı kültür ortamıyla uyum zorlukları iyice artmaktadır. Yani, Türk olan ana babanın çocukları kendi ana dilleri ve temel kültür yapıları içinde kişiliklerini bulabilirlerse, ancak o zaman içinde yaşadıkları toplumun uyumlu üyesi olabilmektedirler. Devletlerin buna destek vermeleri gerekirken, söylenmeyen asimile politikasında ısrar etmektedirler. Bu tutum hem yabancıları anti sosyal davranışlara itmekte, hem de yerlileri saldırgan tepkilere yöneltmektedir. Bu soruna, eskiden beri belli ölçülerde var olan dinî ve etnik temele dayalı sorunlar da eklenince, milliyetçilik meselesi üzerinde yeniden düşünmek ve gelişen sorunlara çözümler üretmek zorunlu hale gelmiştir.

Tekrar da olsa, bu ülkelerde üretilen toplumsal kavram ve bakış açılarını tercüme ederken, hangi toplum-sal/tarihi zemin ve ihtiyaçlarla doğduğunu unutmamak ve ona göre değerlendirmek gerekir.

Bizdeki yeni arayışlara gelince, bunları kaç grupta mütalaa etmek gerektiğinden emin değilim. Bir kesim, iyi niyet ve vatanperverlik duyguları içinde, günümüzde yaşanan

Kürtçölük sorununa bir çözüml bulmak üzere, milliyetçilikten yahut millet tarifinden bazı unsurları çıkarıp bazı unsurlar eklemekle, zihni bir tatmine ulaşmak ve buradan bir çözüme ulaşmak temayülündedirler. Bu tür iyi niyetli gayretler anlayışla karşılanmalıdır; ancak, bu yolun, gerçeklere sırt çevirmeye çok yatkın olduğu, zihni çözümlerin gerçek çözümler olduğu yanılıısına pek çok düşüldüğü unutulmamalıdır. Bu yüzden de, yakın tarihimizdeki gelişmeler, kopuşlar soğukkanlı bir gözle ve yakından değerlendirilmelidir.

Birinci ve hiç unutulmaya gelmeyecek olan nokta şudur: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucu konsepti ile oynanmamalıdır; devletimizin üzerinde kurulduğu ilkeler tartışılmamalıdır. Türkiye Cumhuriyeti dışında bir arayışları olmayan Kürt vatandaşlarımız için bu konunun hiçbir problemi yoktur. Unutmayınız ki, Osmanlı Devletimizin fiili çözölme süreci, 1839 ve özellikle 1856 Islahat Fermanıyla başlamıştır. Çünkü bu sonuncusu, Devletin kurucu ilkeleriyle oynamış; siyasi alanda Müslimle gayrimüslimi eşit hale getirmiştir. Halkın, gâvura gâvur denilmeyecek alayı boşuna değildir. Cevdet Paşanın, devletin esasına halel geldi demesi boşuna değildir. Unsurlar arasında bütönlük sağlansın diye bu yapıldı; ama ayrışmayı hızlandırmaktan başka bir işe yaramadı. Eğer Kürtler ve Türkler, bu

cumhuriyet, bu devlet içinde birlikte yaşayacaksa, geleceği birlikte kuracaksa, bunun için doksan dokuz tarihi, toplumsal ve insani sebep bulabiliriz. Eğer niyet kötü ise, bunun için herhangi bir sebep gerekmez. Tekrar edelim ki, iyi niyetle yaklaşanlar için, kültür milliyetçiliği yaklaşımının sağının solunun çekıştırilmesine gerek yoktur ve böyle bir anlayış çözüme engel değildir.

Bir başka kesim, herhangi bir sebeple hoşlan-madıkları milliyetçiliğin, esasen modasının geçmiş olduğunu söylemekte ve birkaç yüz yıllık temayülleri, küreselleşme kılıfı ile yeniden ileriye sürmektedirler. Evrensel kültür arzu ve iddiaları epeyce eskidir ve insanlık düşüncesi bu konuyu tartışmıştır. Ancak, evrensel kültürün olamayacağı, olmasının da gerekmediği, bu hayal-i muhalin insanlık için pek de yararlı bir şey olmadığı üzerinde hemen hemen ortak yargıya varılmış ve konu kapatılmıştır. Tevfik Fikret'ten sonra bizim kültürümüzde, " Milletim nev-i beşer, vatanım ruy-i zemin" diye yazan bir kaleme de rastlanmamıştır. Marksistlerin evrenselcilik anlayışının biraz farklı olduğunu söylemeye gerek yok.

Şimdi, düşünce yaratıcılığından yoksun, mukallit bir kesim, bu eski sakızı çiğnemeye çalışmaktadır. Doğal olarak, üretebildikleri yeni hiçbir şey de yoktur.

Üzerinde durmak ve uyarmak zorunda olduğumuz bir diğer kesim ise, yüz yıllık bir yanlışlığı, o günlerden daha karanlık bir bilgisizlik ve tembellik içinde, İslamiyet adına, Osmanlı adına sürdürüp gitmektedir. Bu kesimi uyarmak ve Babanzâde'nin milliyetçiler için kullandığı tabirle, bu kesimle "dertleşmek" zorundayız. Cehalet ve tembellik ifadelerimi sert bulabilirsiniz; ama bunu biraz da umduğunu bulamamış olmaya bağlamalısınız. Çünkü bu günküler, yüz yıl öncekiler kadar bilgili olmadıkları, yeni bir şey üretemedikleri gibi, onları yeterince anlamak zahmetine de katlanmamakta ve Orta Doğu yahut Uzak Doğudan esen rüzgârların taklitçiliğine soyunmaktadırlar. Bugünküler, yukarıda dokunduğumuz Avrupa rüzgârıyla grip olanlardan pek de farklı değildir. Ama biz onlarla dertleşeceğiz; çünkü kibleleri doğrudur; çünkü bizim de o kiblemiz aynidir ve aynı heyecanları paylaşıyoruz. Bu yüzden de, yıllardan beri bir propaganda sloganı olarak kullanılan " İslam'da davayı kavmiyet yoktur" sözünün, kaynağından ve yazarıyla çok kısa bir açıklamasını yapacağız.

Babanzâde Naim Bey, dönemin İslam bilginlerinden biridir. Atıf çevresi, geleneksel bilgi kaynaklarıyla sınırlıdır ve kullandığı kavramları bu çerçeve ile ilişki-lendirmeden doğru olarak yorumlamak mümkün değildir. Babanzâde'de gördüğümüz ilk şey,

milliyetçilik, kavmiyetçilik ve ırkçılık gibi kavramlar konusunda yeterli birikimin olmayışı ve hepsinin birbirine karıştırılmasıdır. İkinci nokta, İslam/Osmanlı dünyasının gerçeğini görmez-den gelip, sadece İslam'ın teorik çerçevesinde tartışmayı sürdürmeye çalışmasıdır.

Babanzade Naim Bey, dönemin milliyetçilerini Halis Türkçüler ve Türk İslamcılar olarak ayırıp, birincileri dinsiz ve hayalperest olarak ilan edip, cevaba değmez bulduktan sonra, ikincilerin ne yardan, ne serden geçemediklerini, İslami mefkûre ile milli mefkûreden hiç birini feda edemediklerini söyler ve " Biz yalnız Türkçü İslamcılarla dertleşebiliriz" der. Babanzade şöyle devam eder:: "Bizim iddiamız şudur: ırkçılık davası – Musa Kâzım Efendi Hazretlerinin buyurdukları gibi- şer'an kötülenmiş ve reddedilmiştir. Şer'i tabirine göre bir cahiliyet devri davasıdır." Hemen ardından, "Ben Türküm, ben Arabım, ben Kürdüm..." demenin felaket getireceğini söyler ve Arnavutluk misalini verir. Görülüyor ki, ben Türküm demek bir ırkçılık olarak nitelenmektedir. (İsmail Kara, Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi, metinler-kişiler, İstanbul-1986, C.I, s.285,86) "Bu işin propagandacılarından kaç tanesinin üçüncü batna kadar halis muhlis Türk çıkacağı cidden merak edilecek bir şeydir." (s.289) "Soyunu Kara Han'a, Oğuz Han'a bağlamakla "Bin

yıldan beri diğer milletlerin kanıyla karışa karışa, Türklükle dilinden başka bir nispetleri kalmadığını hatta birçoklarının Türklüğü – sonradan öğrenilmiş dilden dolayı- sırf arızı bir şey olduğunu akıllarına bile getirmeyerek kendilerini hakikaten bu saydığımız müşriklerin öz evladı zannediyorlar.” (s.289) Görülüyor ki, Babanzâde’nin kavgası ırkçılıktır. Kültür milliyetçiliğinin ise bu iddialarla bir ilişkisi yoktur.

Babanzâde, kültürel milliyetçiliği yani, milletin dil ve kültürünü yüceltme gayretlerini “ mübarek bir vazife” olarak niteler. (a.g.e. s.288) “ Muhammedi şeraitin çizdiği selamet ve saadet dairesi içinde Türkler için istediğiniz kadar çalışınız; Türkleri istediğiniz kadar aydınlatınız. Yalnız dikkat ediniz ki, aydınlatmalarınız ve hizmetleriniz Türklük adına değil, Müslümanlık adına olsun. Türkler hitabı yerine daima Müslümanlar hitabını kullanınız.” (s.292) Görülüyor ki, peşin hükümsüz bakıldığında, Babanzade’nin gerçekten de dertleştiği ve ciddi bir fikir, hele istikamet ayrılığının söz konusu olmadığı görülmektedir. Bu konuda Babanzade ile Yahya Kemal arasında geçen hoş bir olay vardır: Naim Bey, Yahya Kemal’in kullandığı Türk’ün Müslümanlığı tabirini şiddetle eleştirmişti; Arabın, Türkün Müslümanlığı olmaz, Müslümanlık Müslümanlıktır, diye. Bu yüzden aralarına bir soğukluk girmiş. Bir

Ramazan günü Naim Bey Fatih'ten geçerken, Camiin çevresindeki çoluk çocuk, kalabalık grupları bir bayram havası içinde görüp, pek hoşlanmış ve seyre dalmış. Biraz ötede Yahya Kemal de kalabalığı seyrediyormuş. Babanzade yanına giderek kolunu tutmuş ve " Sen haklıydın Kemal, demiş; Türkün Müslümanlığı gerçekten başkadır."

"Gayretini gıdıklamak istediğiniz zaman Türklük adına değil, Müslümanlık adına gıdıklayın. Türkün tarihini İslam tarihinden ayırmayın." Bu noktada, Babanzade'nin gönlünde yaşattıkları ile gerçeklerin uyuşmadığını ve buna rağmen gerçeği kabullenemediğini görüyoruz. İslamcılık gayreti zaten devletin esası idi ve hele Tanzimat'tan sonra giderek şuurlu bir hale geliyordu, Sultan Hamit'in siyaseti de buna dayanıyordu. Ama olmadı; olsaydı devlet o hale gelir miydi? İslam'ı gıdıklamak yetseydi o gelişmeler yaşanır mıydı? Doğudaki aşiretleri uyandırmak için nutuklar çeken Molla Sait, Ermeni çetecilerin yüklen-dikleri fedakârlıkları anlatıp, yazıklar olsun size ki, Ermeni'nin kendi milleti için gösterdiği asabiyeti siz Müslümanlık adına gösteremiyorsunuz, diye yakınıyordu. Burada şunu söylemeliyiz: Bir fikrin ya da dinin kitabı/soyut doğrularının, toplum hayatını yönlendirmekte çok da önemi yoktur. Toplum o doğrulara inanıp, eylemlerini belirleyen bir düzeye çıkardığı zamandır

ki, hayatı o doğrular biçimlendirirler. Osmanlı aydınlarımızın bütün iyi niyetli çabalarına rağmen İslam Dünyası böyle bir gerilimi gösteremiyordu. Akif'in şiirlerinde, bu manzara karşısındaki çaresiz haykırıları ve öfkeli aşığılamaları hatırlayın; Tükürün yüzüne...! Akif'in tükürün dediği yüz, uğruna bir ömür verdiği ve canını tereddütsüz feda edeceği yüzdü. Sait Nursî'nin "Yeniden canlandıracağını söyle sana hayatımı vereyim" dediği Devlet-i âliyye artık parçalandıktan sonra, itikâf ve tefekküre çekilip, Yeni Sait olarak ortaya çıkmasındaki manayı anlamak gerek. O, Müslümanların sözde gür, gerçekte sönmüş imanlarını yeniden alevlendirmekten başka yol olmadığını anlamış ve kendini bu yola adanmıştı. Bu gerçek bilinmeden O'nun büyüklüğü anlaşılamaz.

Aynı günlerde Ziya Gökalp bunu görüyor ve şöyle diyordu, bugüne kadar İslam'ı ve Devleti âliyye'yi parçalayan içtimai "mikrop"u yani milliyetçiliği, biraz da kendi dünyamız lehine hizmet ettirmek için artık vakit geldi. O yüz yılın aydınları, zaman milliyetçilik zamanıdır, derlerken, teorik icaplardan değil, pratik zorunluluklardan, Sırp, Bulgar, Ermeni v.s komitacılarla yaptıkları çetin boğuşmalardan aldıkları dersle böyle söylüyorlardı. Babanzade ve onun neslinin, bunu kavramakta sıkıntıları olabilirdi; çünkü onlar, imparatorluğu artık taşıyamayan bir

gelenegın içindeki aydınlardı, ama bugün, sloganlar düzeyinde hala bu tutumu devam ettirmek isteyenleri nasıl açıklayacağız?

Meşrutiyet dönemindeki tartışmalarda ilgi çekici bir duruma da dikkati çekelim. Dönemin aydınlarının referans kaynaklarının geleneksel kültürümüz olduğunu söyle-miştik. Ancak, kavmiyet tartışmalarında nedense Emeviler dönemi Arap ırkçılığından hiç söz edilmemiştir. Bilindiği gibi bu dönemde Arap-Mevali ayırımı yapılmış, Arap olmayan Müslümanlar aşağılanmış, yer yer, Müslü-manların ortak insan haklarından bile mahrum edil-mişlerdir. Bu tür bir kavmiyetçilik karşısında, Arap olmayanların Şuubiye hareketi doğmuş ve sonunda bir halk ihtilali ile Emevi Hanedanı devrilmiştir. Emevi mensup-larının tek bir kişi kalıncaya dek katliam edilmesi, Arap kavmiyetçiliğinin ve doğan tepkinin şiddetini anlamaya yeterlidir. Osmanlı aydınları kavmi asabiyetin fitneye yol açacağı fikrini savunurken, şüphesiz ki en yüksek top-lumsal değer olarak inandıkları Devleti korumaya çalışıyorlardı; ancak, zihinlerinin arkasında İslam tarihinde yaşanmış bu tecrübenin olduğu da muhakkaktı. Ama ondan hiç söz etmediler. Bilmemeleri, unutmaları müm-kün değildi. Bu olayları en açık ve ibretli şekilde anlatan kitaplar, zamanın İslamcı aydınlarından Filibeli Ahmet Hilmi Beyin İslam Tarihi ve Tarihçi Ahmet Cevdet Pa-şanın,

İmparatorlukta en çok okunan kitap, unvanını ka-zanan Kısas-ı Enbiya ve Tevarih-i Hülefa isimli eseri idi.

Bu konuda milliyetçilerin tutumunda da bir sessizlik var gibidir. Onlar da, o tarihi dönemi, kendi savundukları milliyetçiliğin bir kıyas noktası olarak kullanmamışlardır; bizim tutumumuz onlara benzemez dememişlerdir. Babanzade, Balkan Savaşında bizden kopan Arnavutluğu örnek olarak göstermiştir. Hâlbuki Osmanlıya en sadık unsur Arnavutlardı; onların bile kopuşu, tam tersinden bir örnek olarak da kullanılabilirdi.

Belki biraz fazla uzattığımız bu konuyu önemli buluyorum. Çünkü İslam düşüncesinde bir sapma olarak gördüğüm 'fundamentalist' diye isimlendirilen çevrelerin ilk kaldırdıkları bayrak, "İslam'da davayı kavmiyet yoktur" sloganı olmuştur. Ardından, bir takım İslam ülkelerinden yapılan tercümelerin etkisinde İslamiyet'i siyasi bir teori gibi algılama yanlışları ve kabul edilemez bir siyasi istismar gelmiştir. İran İslam ihtilalinin etkisi bu arayışlar üzerine eklenmiştir.

Hemen bütün unsurlarıyla Türk olan ve öyle kabullenilmiş bulunan bazı kesimler de, kendi sapkın ırkçılıklarını örtmek için bu sloganı kullanmaktadırlar. Bunların yüreğindeki gizli Türk düşmanlığını açıklamak, hele Türk toplumunda bulmak, mümkün değildir.

Şimdi, sevinçle ifade edebilirim ki milletimiz, dindar olmakla, İslam'ın bu yanlış ve istismarcı yorumlarını ayırabilmektedir. Bu, çok önemli bir algılama düzeyidir. Milletimiz dindar bir hayat istemekte, dindarları sevmekte, ama dini siyaset yahut ticaret metaı haline getirenlerden hoşlanmamaktadır. Türk milliyetçilerinin Müslümanlık tavırları başlangıcından beri açık ve inanmış olduğuna göre, bugün, yukarıda işaret edilen tartışmaların artık bitmiş olması gerekirdi. İslamiyet ve Osmanlı adına bu sürtüşmeleri devam ettirmek isteyenleri, kötü niyetle suçlamadan önce, kültür tarihimizdeki birikim ve yönelişleri ciddi ve soğukkanlı bir şekilde incelemelerini isteriz. Soy sürüp, üç beş batın ötesini kurcalayanlar, Türk milliyetçileri değil, yukarıda işaret ettiklerimiz arasından çıkmaktadır.

Milliyetçi kesimler içinde de, muhtemelen, esen bu havaların etkisiyle yeni arayışlar gerektiğini düşünenler vardır. Bu konuda da bazı şeyler söylemek gerekir.

Kültür milliyetçiliği olarak anladığımız Türk milliyetçiliğinin yeniden düşünölmeye ihtiyacı yoktur; ama iyice ve yeniden bilinmeye muhtaçtır. Eğer yeniden ve iyice bilinirse, esasen üzerinde de düşünölmüş olur.

Milliyetçilik üzerinde de yeniden düşünölmelidir, temayölünde olan iyi niyetli insanlarımızın, hissettikleri

bir ihtiyacı, doğru olarak ifade edemedikleri kanaati ile şu açıklamaları yapalım: İhtiyacı duyulan şey, çağdaş iç ve dış gelişmelerin, değişmelerin milliyetçi bir bakış açısından yeniden kavranması, yorumlanması ve buna göre çözümler üretilmesidir. Doğrusunu isterseniz, en az 1980’li yıllardan itibaren sıkıntısı yaşanan olay budur. Sorun milliyetçiliğin yeniden üretilmesi değil, çağdaş sorunların yeniden kavranıp, değerlendirilip çözümler üretilmesidir. Yapılamayan budur. Yeniden girecek değiliz, ama yukarıda işaret ettik ki, milletler var olduğu sürece milliyetçilikler de var olacaktır ve bunu tartışmak, hiç değilse bugün için fuzulidir. Milliyetçi duruşlar, bakış açıları, millî gerilimler ne kuramsal ne de fiili hayatta değişmemiştir. Ancak, milliyetçiliğin yaşandığı toplumsal çevre ve onun sorunları değişmektedir. Bu durumda milliyetçiliğin, kendi duruş noktasından ve ilmî yöntem ve çalışmalarla bu sorunlara çözümler üretmesi gerekmektedir. Bunlardan bir kaçına örnek olarak işaret edelim:

Yapılan öngörülere göre, yurt içi göçler devam edecek ve 2023 yılında Türkiye nüfusunun dörtte üçü Batı bölgelerindeki büyük şehirlerde yaşıyor olacaktır. (Tüba. Sosyal Bilimler Öngörü Çalışması) Bu durum, halen büyük şehirlerimizde yaşanan gelişmeleri de dikkate aldığımızda, Millî Eğitim konusunda hızla yeni yönelişler ve tedbirlere gitmemizi gerektirmektedir. Çünkü sadece konumuz açısından bakarsak, bireyin kimlik ve kişiliğini kazandığı, aile, sokak, mahalle gibi yakın çevrenin hızla değişmekte olduğunu görüyoruz. Ayrıntıları bir yana bırakarak söyleyelim ki, çekirdek aile tipine geçiş önlenememektedir. Bu aile içinde, hele anne ile babanın ikisi de çalışıyorlarsa, çocuğun sosyalleşmede alacağı çok az şey kalmaktadır. Akşam eve yorgun ve geç gelen anne ve babanın çocuklarına yeterince sevgi verebildikleri bile

şüphelidir. Sokak, mahalleye dokunmadan geçelim. Geriye ne kalıyor? Televizyonlar, internet ve okul. Bunlarında tartışma yeri bu yazı değildir, ama herkesin değerlendirebileceği bir durumdur.

Öyleyse, insan unsurunun tehlikede olduğu bu ortamda, Millî Eğitimin süratle Çocuk Yuvaları ve Anaokullarına yönelme zarureti vardır. Esasen çocuk İlkokula başladığı zaman, kişiliğinin iskeletinin oluşmuş olduğunu, bugün sağır sultan da duydu ve biliyor; bizim kültürümüz, sekiz yüz yıldan beri biliyor. Ama Milli Eğitimimizin bu konuyu anlayıp, harekete geçebilmeleri için daha nice nesillerin harap edileceğini Allah bilir... Milliyetçilere düşen, milli kültür ve kimlik duyarlığı taşıyan bütün kişi ve kuruluşlara düşen, bu konunun feryadını yükseltmektir. Çünkü çocuklarımız ne olacaklarsa, Çocuk Yuvalarında, Anaokullarında, yetenekli, sevgi dolu öğretmenlerin elinde olabileceklerdir.

İşin bir başka görüntüsü yaşlılarla ortaya çıkmaktadır. Nüfusumuz, ne yazık ki yaşlanmaktadır ve artık yaşlıların aile ortamında ömürlerini tamamlaması gittikçe zorlaşmaktadır. Bakıma muhtaç yaşlıların ayrı bir toplumsal kategori oluşturacakları ve bu durumun bir alt kimlik konumuna geleceği ifade edilmektedir. Peki, ne olacaktır? Bunlar için yeni keşiflere gerek yoktur; ama sorunların görülmesi ve hiç değilse milliyetçilerin, yaşlılarımızın dualarının da bir bereket, bir üretim unsuru olduğuna inananların çözümlere yönelmesi gerekir.

Milliyetçiler, küresel gelişmeler üzerine kafa yorarak, yeni durumlara yeni çözümler üretmelidir. Sosyal Devlet ilkesi, üzerinde durulacak sorunlardan biridir. Kapitalist gelişmeler doğası gereği, sosyal devlet ilkesini yıpratmaktadır. Bir dönemde yapılan hamleler, örgütlü işçi kesimini belirli bir düzeye getirdi; yer yer memur

düzeyinin üstüne çıkardı. Ama bu süreç, sendika ağalarının işçinin sırtında taht kurması, oteller kurması, turistik beldeler kurması ile sonuçlandı ve devlet en sade mali denetimlerini bile yapamaz oldu. Yani o güzel yönelişi de benzettik... Hâlbuki bir de örgütsüz, işsiz kesim var. Büyük şehirlerdeki yoksulluk ve kimsesizlik korkusu, bırakın kimliği, kişiliği, en sağlam Müslüman'ı dininden edecek boyutta bir tehlikedir. Peygamber, yoksulluk neredeyse küfre eşit olacaktı, diye boşuna konuşmamıştır. Yapılan gelecek öngörü çalışmalarında, kentlerin yanında, kırsal kesimlerde daha ağır düzeyde yoksulluklar yaşanacağı ifade edilmektedir. Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir, mübarek sözü, yıllarca siyasi slogan olarak söylendi durdu; şimdilerde yeterince duyulmuyor. Ne oldu? Hiç değilse milliyetçilerin bu şuuru ayakta tutmak ve devlet çapında kurumlaştırmak için haykırımları gerekmez mi? Bilge Kağan, “ Aç milleti doyurdum, çıplak milleti giydirdim” derken acaba başka bir şey mi söylüyordu. Milli kültürümüzde bu kadar derin kökleri olan bir devlet ve insan anlayışını devam ettirmek için, yine Avrupa'dan mı bir uyarı almamız gerekiyor?

Yukarıda genişçe sözünü ettiğimiz Babanzade Naim Bey, Kürt kökenli bir Osmanlı aydını idi ve ayrılıkçı milliyetçilik konusunda şunları söylüyordu: “ Kürt kardeşlerimiz ise – anladığıma göre- henüz bu hastalığa yakalanmamışlardır. Bundan sonra da yakalanmamalarını Cenabı Hak'tan niyaz ederim” Şimdi, hiç değilse okumuş bir kesim Kürt kardeşlerimizin hasta olduklarını görmek onu muhakkak huzursuz etmektedir.

Kürt sorununa kısaca da olsa dokunmadan geçemeyeceğimiz bu yazıda, daha önce de dolaylı olarak işaret ettiğimi sandığım bir konuya açıklık getirmeliyim:

Osmanlı içindeki Müslüman unsurların milliyetçilik hareketlerinin ortamı ve psikolojisi.

Ayrıılıkçı milliyetçilik hareketleri gayrimüslim unsurlarda başladı ve Avrupa ve özellikle Rusya'nın propagandaları ve desteği ile, Osmanlı, Balkan vilayetlerimizi tek tek kaybetti. Yirminci yüz yılın başlarından itibaren, Osmanlı içindeki Müslüman unsurların da Devlete olan güvenleri iyice sarsıldı. 1905 Reval Mülakatında İngiliz ve Rusların İmparatorluğumuzun topraklarını aralarında bölüşerek uzlaştığı haberi, bomba gibi her yanda duyuldu ve Devlete olan güvenin son kalelerini de yıktı. Fiili durum da bunu doğruluyor ve besliyordu. Çünkü İmparatorluk her gün yeni bir vilayet kaybediyor yahut yeni bir imtiyaz anlaşması imzalıyordu. Bu ne demektir?

Bu şu demektir ki, Osmanlı Devleti artık anasır-ı muhtelif için koruyucu bir kalkan olma gücünü kaybetmiştir. Peki, Devlet-i âliye çökerse, Hristiyan milletlerle kuşatılmış Arnavutlar ne yapacaklardır? En kısa ifadesiyle, Müslüman Arnavutları, Hristiyan Arnavutlar arasında önceden başlamış bulunan milliyetçilik akımına katan psikoloji budur; kendi başının çaresine bakmak. Aynı şeyi, az çok farkları ile Arap milliyetçiliğinin yayılmasında da görürüz. Ancak, Şerif Hüseyin isyanının Arap isyanı olmadığını, Hüseyin ve birkaç bedevi aşiretin hareketi olduğunu bilmeli ve Arap milliyetçiliği bir kısım okumuşlar arasında yayılmaya devam etse de, Arap halkının 1918'e kadar yani Büyük Savaş'ın sonuna kadar bizimle birlikte olduğunu unutmamamız lazımdır.

Şimdi, şu noktanın altını çizebiliriz: O dönemlerde de Kürt milliyetçiliği hareketleri başlamıştır; gazeteler çıkartılmış, tartışmalar yapılmıştır. Ancak, bu yöneliş ayrıılıkçı olmamış ve hiçbir zaman halka intikal

edememiştir. Eğer o günlerdeki Kürt hareketi de Arap ve Arnavut hareketi gibi gelişseydi, onları bugün kınayabilir miydik, bilemiyorum. En azından yukarıdaki şartlar ve psikolojiyi dikkate alırdık. Ama Kürtler böyle yapmamış, hayat ve istikballerini Türklere bağlamışlardır. Birinci Büyük Savaş'ın sonunda, Türklerle birlikte başlarının çaresine bakmaya çalışmışlardır. Ne zaman? Osmanlının çöktüğü, Türk'ün devletsiz kaldığı, tarihinin en zayıf zamanında. Bunun bir anlamı yok mudur, dersiniz? O günlerde, ayrı baş çekmek isteyen Kürt Hüseyin Paşa, Sait Nursî'den destek istediğinde, kendisinden şu mealde bir cevap alır: Sakın ha! Bu milletin yaşayanından çok şehidi vardır: Bu millete kılıç çekilmez!

Şimdi, çağdaş Kürtçülerimize önce şunu hatırlatmalıyız: Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Elhamdülillah çöküş değil, yükseliş sürecindedir. Bunu hiç kimsenin unutmaması gerekir. Yabancı desteklerle fitne çıkartılır, kan akıtılır, eza cefa çekilir ama devlet kurulmaz; bu da unutulmamalıdır. Yine unutmayınız ki, hala en yüksek toplumsal değerimiz devlettir; onu zaafa düşürmenin bedelini bütün Anadolu öder. Ayrıca sizin kaderinizi bize bağlayan dedelerinizden daha akıllı ve daha yaman Kürt olduğunuz zehabına da lütfen kapılmayın; sizin daha çok kitap-gazete okuduğunuz kesin; ama kıblenizin onlar kadar doğru olduğundan emin olmayın ve konumunuzu ne devlet indinde, ne halk nezdinde daha fazla istismar etmeyin. Yüz yıl önce, çöken bir devletin yarattığı endişeler karşısında düşünülüyordu, bugün siz, gücü her gün artan ve dünyada sözü olan bir devleti yıpratmaya çalışıyorsunuz. Başta İslamiyet olmak üzere, bizi birbirimize bağlayacak kırk türlü sebebimiz vardır; bunları görmezlikten gelmeyin; çünkü onlara her zaman ihtiyacımız olacaktır.

Yukarıdaki uyarıları milliyetçiler de düşünmelidir. Biz kültür milliyetçisiyiz ve bizi zaman zaman ırkçılıkla suçlayanlar, soy kökenlerini gerekçe görerek gizli ırkçılık yapanlardır. Ancak, Cumhuriyetin kuruluş ilkelerinden sapmanın, tarihi örneğinde görüldüğü gibi bir çözülme başlangıcı olabileceğini unutamayız. Bunun dışında rahat olabiliriz. Türk devleti hala en yüksek toplumsal değerimizdir ve milletimizin yükseliş sürecinde olduğuna inanıyoruz. Bu, bizim davranışlarımıza da yansımalıdır. Bizim uyarılarımız,. Paranoya değil gerçekten uyarıdır; ancak üslubumuzu da ona göre ayarlayabilmeliyiz.

TÜRK OCAKLARI ANKARA ŞUBESİ YAYINLARI

1. **Türk Kültürü ve Doğu Türkistan** (Yücel Hacaloğlu), 44 sf. Temmuz 2002
2. **Aydınlarımız ve Avrupa Birliği**, (Nuri Gürgür), 64 sf. Mart.2003
3. **Ateş Altındayız**, (Nuri Gürgür), 16 sf. Mart 2003
4. **Milli Birlik ve Milliyetçilik**; (Yücel Hacaloğlu), 63 sf. Haziran 2003
5. **AB - Kıbrıs - Kuzey Irak**, (Süleyman Demirel), 32 sf. Haziran 2003
6. **Ankara Şubesi 10. Genel Kurul Raporu**, 32 sf. Aralık, 2003
7. **Mehmet Emin Resulzade'yi Anıyoruz**, 40 sf. Mart 2004
8. **Kuzey Irak - Kıbrıs**, (Kamuran İnan), 56 sf. Nisan 2004 9
9. **Milli Devlet ve Büyük Ortadoğu Projesi**, 66 sf. Mayıs 2004
10. **Milli Kültür, Mozaik Kültürler ve Bölücülük**, (Nevzat Kösoğlu), 46 sf. Haziran 2004
11. **Ortadoğu ve Filistin**, 83 sf. Temmuz 2004
12. **Hacı Bektaş Veli**, (Dr. Abdülkadir Sezgin), 92 sf. Ağustos 2004 ,
13. **Marşlarımız ve Destanî Şiirlerimiz**, 117 sf. Aralık 2004
14. **Ses Bayrağımız: Türkçemiz**, (Yavuz Bülent Bakiler), Ziya Gökalp Yazı Yarışması Töreni, 160 sf. Şubat 2005
15. **Doğumunun 100. Yılında Nihal Atsız**, (Yücel Hacaloğlu), 103 sf. Şubat 2005
16. **Türk Dünyası İki Yüzyılın Arasında**, (Prof.Dr. Orhan KAVUNCU), 65 sf. Şubat 2005
17. **Milliyetçiler İçin Temel Eserler**, 48 sf. Nisan 2005
18. **Günümüzde Şark Meselesi ve Millî Egemenlik**, 58 sf. Mayıs 2005
19. **Türk Dünyasından Seçme Türkülerimiz**, 200 sf. Haziran 2005
20. **Atatürk ve Çanakkale**, 61 sf. Temmuz 2005
21. **Ankara Şubesi 11. Genel Kurul Raporu**, 36.sf. Aralık 2005
22. **Ölümünün 50. yılında Prof.Dr. Hüseyin Namık Orkun**, (Yücel Hacaloğlu) 48 sf. Mayıs 2006
23. **Millî Eğitim Bakanı Tevfik İleri**, (İskender Okudan) 100 sf.

Haziran 2006

24. **23 Nisan Millî Egemenlik ve Bağımsızlık**, 32 sf. Haziran 2006
25. **Türk Ocağının Taşra Dergileri**, (Ahmet Bozdoğan), 195 sf., Temmuz 2006
26. **Nejdet Sançar, Hayatı ve Eserleri** (Necmeddin Sefercioğlu), 58 sf., Kasım 2006
27. **İmparatorluktan Millî Devlete Geçiş** 86 sf., Şubat 2007
28. **Hocalı Soykırımı** 64 Sf. Nisan 2007
29. **Marşlarımız ve Destanlaşmış Şiirlerimiz** 46 sf., Nisan 2007
30. **Ülkücü Kimdir? Ülkücülük Nedir?** 48 Sf., Nisan 2007
31. **Türk Dünyası Gençlik Kurultayları Üzerine** Abdullah TEMİZKAN, 88 sf, Mayıs 2007
32. **Ergenekon Destanının Düşündürükleri**, 48 sf, Haziran 2007
33. **Ankara Şubesi 12. Genel Kurul Raporu**, 45 sf, Aralık 2007
34. **Türkçü Dergiler**, (Necmeddin Sefercioğlu), 77 sf, Ocak 2008
35. **Prof. Dr. Osman Turan'ı Anıyoruz** (Yücel Hacaloğlu), 48 sf, Şubat 2008
36. **Atatürk'ün Türk Ocaklarının Ziyaretleri ve Konuşmaları** (Dr. Eren Akçiçek, Dr. Mehmet Karayaman), 214 sf, Şubat 2008
37. **Cafer Seydahmet Kırmır, Hayatı ve Eserleri** (Ömer Özcan), 110 sf Mart 2008
38. **Türkiye'nin Bütünlüğü ve Terör**, 64 sf. Mayıs 2008
39. **Milliyetçilik ve Yeni Yönelişler**, (Nevzat KÖSOĞLU) 40 sf, Mayıs 2008